Dziekanat Wydziału Lekarskiego UM w Łod
wpłynęło dnia 20.12.2019r.
podpis Cybulska

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Collegium Medicum w Bydgoszczy

Rydzyny, 30.11.2019

Katedra Położnictwa
Klinika Medycyny Matczyno-Płodowej,
Ginekologii i Neonatologii
Collegium Medicum w Bydgoszczy
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Szanowny Pan
Prof. dr hab. med. Jurek Olszewski
Dziekan Wydziału Wojskowo - Lekarskiego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Pl. Hallera 1
90-647 Łódź

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Piotra Pędraszewskiego pt. „Analiza wskazań do cięcia cesarskiego w WSZ w Płocku w latach 1974 - 2014".

Przedstawiona mi do recenzji praca doktorska lekarza Piotra Pędraszewskiego to szerokie opracowanie zagadnienia, stanowiącego obecnie jeden z najważniejszych problemów w położnictwie. Problemem tym jest dramatyczny wzrost częstości zakończenia ciąży drogą cięcia cesarskiego. Na przestrzeni ostatnich lat operacja cięcia cesarskiego stała się najczęstszym zabiegiem wykonywanym w oddziałach położniczo-ginekologicznych, zarówno w Polsce, jak i na całym świecie.

W porównaniu z porodem siłami natury, ukończenie ciąży cięciem cesarskim może powodować istotny wzrost ryzyka poważnych powikłań, zarówno dla matki jak i płodu. Pomimo nadal obowiązujących zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), które określiły uzasadniony medycznie, docelowy poziom liczby wykonywanych cięć cesarskich, na poziomie nieprzekraczającym 15%, liczba porodów operacyjnych na całym świecie nadal rośnie i często poważnie przekracza zalecane normy. Sytuacja ta budzi coraz większy niepokój klinicystów oraz administratorów służby zdrowia

i określana jest wręcz jako „epidemia cięć cesarskich XXI wieku". Także z tego powodu bardzo cieszy mnie fakt, że Doktorant podjął się omówienia tego istotnego problemu w swojej pracy.

Oceniana praca, tak jak już wspomniałam, jest bardzo obszerna i zajmuje 262 strony. Składa się ona z klasycznych dla prac naukowych części: wstępu, celu pracy, przedstawienia materiału i metodyki, wyników, dyskusji i wniosków. Uzupełnieniem pracy jest 69 tabel, 92 ryciny oraz wykaz zastosowanych skrótów.

Na wykorzystanie materiału znajdującego się w archiwum szpitala została uzyskana zgoda dyrekcji placówki oraz Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

We wstępie Autor w bardzo rozbudowany sposób przedstawia zarys historyczny operacji cięcia cesarskiego, omawia rodzaje technik operacyjnych oraz podziały i kwalifikacje wskazań do cięcia cesarskiego. W dalszej części wstępu Doktorant wskazuje na powikłania związane z cięciem cesarskim dotykające zarówno rodzącą jak i noworodka. Jest to bardzo istotna część wstępu podkreślająca w czym tkwi zagrożenie wzrastającego odsetka porodów kończonych tym zabiegiem operacyjnym. W ostatniej części wstępu, dzięki dokonanej analizie piśmiennictwa, Autor opisuje aspekt ciąży i porodu po cięciu cesarskim oraz zastanawia się nad metodami prewencji cięć cesarskich stosowanymi w różnych populacjach.

Cele pracy, w liczbie 5, zostały sformułowane jasno i precyzyjnie. Podstawowym celem było oszacowanie wskaźników częstości stosowania cięcia cesarskiego oraz analiza kształtowania się wskazań do porodów operacyjnych. Analiza uzyskana na podstawie przyjętych celów pracy zakłada znalezienie przyczyn zwiększającego się odsetka porodów operacyjnych, co powinno pomóc w poszukiwaniu sposobów na jego obniżenie.

Program badawczy zastosowany przez Doktoranta miał charakter badań retrospektywnych. Grupę badaną stanowi analiza dokumentacji 2475 pacjentek, które w latach 1973 – 2014 miały wykonane cięcie cesarskie w Oddziale Ginekologiczno – Położniczym Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Płocku.

Badana grupa została wydzielona spośród 14845 porodów, które odbyły się w tym czasie. Dane zbierano w pięciu wybranych przedziałach czasowych, po 2 lata

każdy, w odstępach dziesięcioletnich. Analizowane dane pochodziły z lat: 1973-1974, 1983-1984, 1993-1994, 2003-2004 i 2013-2014.

Należy bardzo wysoko ocenić liczebność analizowanej grupy. Tak duża liczba analizowanych cięć cesarskich a także długi czas prowadzonej obserwacji w sposób istotny podwyższa wartość prowadzonych badań.

Analizy statystyczne przeprowadzono przy zastosowaniu pakietu obliczeniowego STATISTICA STATSOFT wersja 7.1. Zastosowane w pracy metody obliczeń statystycznych, uważam za właściwie dobrane i prawidłowo przeprowadzone.

Wyniki przedstawiono w formie opisowej, tabelarycznej i graficznej. Rozdział wyniki przynosi bardzo dokładną analizę poszczególnych elementów prowadzonych badań. Autor na podstawie uzyskanych wyników w sposób jednoznaczny wykazuje istotny liniowy wzrost odsetka cięć z 5,3% w roku 1974 do 46,1% w 2014 roku. Moją uwagę zwraca fakt prawie dwukrotnego wzrostu wykonywanych cięć cesarskich u kobiet powyżej 35 roku życia (z 10,8% do 18,8%). Istotnie spada natomiast odsetek cięć cesarskich z powodu porodu przedwczesnego (różnica między latami 2003-2004 – 20,8% do 12,3% w latach 2013-2014). Najbardziej istotne wyniki z punktu widzenia wzrostu odsetka wykonywanych cięć cesarskich przynosi natomiast badanie wskazań do zakończenia porodu drogą operacyjną. Wyraźny wzrost widoczny jest w wykonaniu cięcia cesarskiego po przebytym cięciu. Wskazania poza położnicze oraz zagrożenie stanem rzucawkowym to także powody, dla których obecnie wykonuje się znacznie więcej cięć cesarskich

W rozdziale pt. Dyskusja, Doktorant odnosi uzyskane przez siebie wyniki do danych, dostępnych w światowym piśmiennictwie. Dokładna analiza piśmiennictwa dostępnego w Medline dotycząca omawianego tematu wskazuje na duże zainteresowanie problemem szybko rosnącego odsetka wykonywanych cięć cesarskich. Autorzy większości prac szukają przyczyn i zastanawiają się nad metodami mającymi na celu odwrócić tą tendencję. Autor doskonale radzi sobie z analizą piśmiennictwa konfrontując je ze swoimi wynikami. Podsumowaniem dyskusji jest przedstawienie czynników, które mogą być istotne w obniżeniu odsetka porodów operacyjnych. Według wielu analizowanych w piśmiennictwie prac do punktów tych zaliczyć powinniśmy głównie: Uświadomienie ciężarnym różnic pomiędzy porodem

drogami i siłami natury a cięciem cesarskim. Zindywidualizowanie oceny poziomu lęku przed bólem porodowym oraz jego zmniejszenie poprzez aktywne działanie szkół rodzenia w zakresie promowania porodu siłami natury. Zwiększenie dostępności znieczulenia porodu. Ścisłe określanie wskazań do wykonania cięcia cesarskiego, zwłaszcza pierwszorazowego. Częstsze podejmowanie próby porodu drogą pochwową po przebytym cięciu cesarskim.

Autor, na podstawie przeprowadzonych przez siebie badań przedstawił 5 wniosków, które podsumowują uzyskane wyniki. Wnioski te są dokładną odpowiedzią na postawione cele rozprawy.

Piśmiennictwo rozprawy doktorskiej lekarza Piotra Pędraszewskiego, obejmuje 288 pozycji z literatury światowej, dotyczących omawianych zagadnień. Warto podkreślić, iż zdecydowana większość cytowanych publikacji to pozycje najnowsze, powstałe w ostatnich 10 latach. Na szczególne podkreślenie zasługuje także fakt, że istotną część cytowanych publikacji stanowiły pozycje polskich autorów.

Autor w analizie piśmiennictwa i w streszczeniu nie ustrzegł się drobnych błędów edytorskich. Chciałbym jednak podkreślić, że wykazane powyżej z obowiązku recenzenta niewielkie uchybienia edytorskie, nie umniejszają wartości niniejszej pracy, a jej Autor wykazał się samodzielną zdolnością planowania i realizacji badań naukowych, prowadzenia obserwacji klinicznych i analiz statystycznych.

Wobec powyższego, pozwalam sobie wystąpić do Wysokiej Rady Wydziału Wojskowo – Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o przyjęcie niniejszej rozprawy, dopuszczenie Lekarza Piotra Pędraszewskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego, a w efekcie nadanie Mu stopnia naukowego doktora nauk medycznych.

prof. UMK dr hab. n. med.
Dariusz Borowski
Specjalista położnictwa i ginekologii
Specjalista perinatologii
Certyfikat FMF 19899
ZUS 3170947
Dr hab. n. med. Prof. UMK
Dariusz Borowski
Dariusz Borowski